

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

КАФЕДРА НІМЕЦЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Силабус

нормативного освітнього компонента

ЛІТЕРАТУРА НІМЕЦЬКОМОВНИХ КРАЇН

підготовки
спеціальності
Освітньо-професійна програма

бакалавра
035 Філологія
Мова і література (німецька). Переклад

Силабус нормативного ОК «Література німецькомовних країн» підготовки бакалавра галузі знань «03 Гуманітарні науки», спеціальності «035 Філологія» за освітньо-професійною програмою «Мова і література (німецька). Переклад»

Розробник:

Семенюк Т. П., доцент кафедри німецької філології, кандидат філологічних наук;

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми: (доц. Пасик Л. А.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри німецької філології

протокол № 1 від 29.08.2023 р.

Завідувач кафедри: (доц. Зубач О. А.)

I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки Спеціальність: 035 Філологія Освітня програма: Мова і література (німецька). Переклад Освітній рівень: бакалавр	Нормативна
Кількість годин / кредитів 180 / 6		Рік навчання: II
		Семестр: III – IV
		Лекції – 40 год.
		Практичні (семінарські) – 52 год. Консультації – 10 год.
ІНДЗ: немає	Самостійна робота – 78 год.	
	Форма контролю: III семестр – залік; IV семестр – екзамен	
Мова навчання		німецька

II. Інформація про викладача

Таблиця 2

Прізвище, ім'я та по батькові	Науковий ступінь	Вчене звання	Посада	Контактна інформація	Дні занять
Семенюк Тетяна Петрівна	кандидат філологічних наук	немає	доцент кафедри німецької філології	тел. +380 332 72 16 36 semenyk@vnu.edu.ua	Згідно розкладу

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу.

Силабус освітнього компонента «Література німецькомовних країн» складено відповідно до освітньо-професійної програми «Мова і література (німецька). Переклад» підготовки бакалавра галузі знань «03 Гуманітарні науки», спеціальності «035 Філологія».

Запропонований курс є двосеместровою дисципліною, яка входить до циклу фахової підготовки та викладається на другому курсі протягом двох семестрів.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є література німецькомовних країн.

2. Пререквізити та постреквізити курсу.

Пререквізити курсу передбачають наявність у студентів компетентностей та навичок, які вони набули на заняттях з дисципліни «Основна іноземна мова», «Вступ до літературознавства», «Критичне мислення». До **постреквізитів курсу** відносимо компетентності з освітнього компоненту «Теоретичний курс німецької мови».

3. Мета та завдання освітнього компонента

Мета курсу – ознайомити студентів з основними напрямками розвитку німецької літератури; специфікою літературних процесів; новими художніми тенденціями; навчити аналізувати та інтерпретувати художні тексти; розвивати критичне мислення студентів.

Завдання курсу:

- ознайомити студентів з основними напрямками розвитку німецької літератури;
- обґрунтувати основні передумови зародження певних літературних напрямків, прослідкувати їх становлення та розвиток;
- визначити особливості того чи іншого напрямку розвитку німецької літератури, показати її зв'язок з історичними подіями в країні;
- ознайомити з основними представниками літературних напрямків, їх творами і тематикою;
- розвивати творчість студентів, мислення, фантазію, активне прагнення до пізнання.

Методи навчання: пояснювально-ілюстративний метод; частково-пошуковий метод; проблемно-пошуковий метод; дослідницький; інтерактивний метод, метод пояснення, тренування, практика в спілкуванні; методи дистанційного навчання.

4. Результати навчання (компетентності).

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми в процесі опанування курсу студенти оволодівають наступними компетентностями:

- **ЗК1.** Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- **ЗК2.** Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- **ЗК4.** Здатність бути критичним і самокритичним.

- **ЗК5.** Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями;
- **ЗК6.** Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- **ЗК7.** Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- **ЗК8.** Здатність працювати в команді та автономно.
- **ЗК9.** Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- **ЗК10.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- **ЗК11.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- **ЗК14.** Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
- **ФК5.** Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу.
- **ФК6.** Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.
- **ФК9.** Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.
- **ФК10.** Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.
- **ФК13.** Здатність володіти екстралінгвальною компетентністю, тобто знаннями про побут, традиції та звичаї, економічні й географічні особливості, а також основні історичні факти німецькомовних країн.

Запропонований курс зорієнтований на здобуття наступних програмних результатів навчання:

- **ПРН1.** Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.
- **ПРН3.** Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.
- **ПРН4.** Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.
- **ПРН5.** Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів, проявляти толерантне ставлення, цінувати і поважати різноманітність та мультикультурність тощо.
- **ПРН7.** Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.
- **ПРН8.** Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мов і літератур, що вивчаються, вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.
- **ПРН11.** Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.

- **ПРН13.** Аналізувати й інтерпретувати твори художньої літератури й усної народної творчості країн, мови яких вивчаються, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі.
- **ПРН14.** Використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.
- **ПРН15.** Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.
- **ПРН16.** Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.
- **ПРН17.** Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.
- **ПРН20.** Усвідомлювати загальнолюдські й національні морально-духовні цінності для формування особистої відповідальної громадянської позиції і здатності діяти у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики.

4. Структура освітнього компонента.

Освітній компонент «Література німецькомовних країн» оптимально структурована та включає в себе наступні види роботи, що необхідні для успішного опанування компетентностей:

Лекційні заняття мають на меті ознайомлення студентів з основними тенденціями в німецькомовній літературі. Під час лекцій студенти оволодівають базовими знаннями та вміннями, що необхідні для подальшої інтерпретації художніх текстів з урахуванням історичних та літературних передумов їхньої появи.

Практичні (семінарські) заняття мають на меті вироблення умінь і навичок інтерпретації художніх текстів, що ґрунтуються на знаннях про основні напрямки та тенденції у сучасній німецькомовній літературі.

Самостійна робота передбачає самостійне опрацювання студентами певного матеріалу й уключає підготовку до практичних (семінарських) занять.

Консультації викладача дають змогу студенту отримати допомогу, якщо в нього виникають труднощі з розумінням лекційного матеріалу або є потреба відпрацювання пропущених занять.

Таблиця 3

III семестр

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції	Практ. (семін.)	Самост. робота	Консультації	Форма контр. та бали
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Literatur des Mittelalters, der Renaissance, des Humanismus, der Reformation.						
Тема 1. Die Anfänge der deutschen Literatur. Die Frühmittelalterliche Literatur in der Zeit von 750 bis 1050. Die mittelhochdeutsche Dichtung (1050-1170).	19	4	6	8	1	УО, ДС, Д / 5+5
Тема 2. Das Hochmittelalter (1170-1300). Heldenepos. Höfische Dichtung. Das Spätmittelalter(1300-1500). Bürgerliche Literatur.	16,5	4	4	8	0,5	УО, ДС, Д / 5
Тема 3. Renaissance, Humanismus und Reformation (1500-1600). Allgemeine Charakteristik der Epoche.	10,5	2	4	4	0,5	УО, ДС, Д / 5
Разом за змістовим модулем 1	46	10	14	20	2	20
Змістовий модуль 2. Literatur der Barockzeit. Literarische Blütezeit der Klassik und Romantik.						
Тема 4. Grundlagen und Grundzüge der deutschen Literatur der Barockzeit (1600-1720).	11	2	2	6	1	УО, ДС, Д / 5
Тема 5. Literatur der Aufklärung (1680-1780). Literatur des Sturm und Drang (1770-1785).	14,5	4	4	6	0,5	УО, ДС, Д / 5
Тема 6. Die Klassik (1786-1832) und Romantik (1795-1840).	16,5	4	6	6	0,5	УО, ДС, Д / 5+5
Разом за змістовим модулем 2	42	10	12	18	2	20
Всього годин / Балів (поточний контроль, робота в семестрі)	88	20	26	38	4	40
						Бал
Поточний контроль						40
Підсумковий контроль (МКР)						60
Всього балів за роботу в семестрі (поточний контроль та підсумковий контроль)						100

IV семестр

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції	Практичні (семінарські)	Сам. роб.	Консультації	*Форма контр. / Бали
Змістовий модуль 1. Literatur des 19.Jahrhunderts. Literatur der Weimarer Republik (1918-1933). Literatur im Dritten Reich und Exilliteratur (1933-1945).						
Тема 1. Biedermeier und Vormärzliteratur (1815-1848). Poetischer Realismus (1848-1890) und Naturalismus (1880-1890)	13	2	4	6	1	УО/5
Тема 2. Literatur der Weimarer Republik (1918-1933).	13	2	4	6	1	УО/5
Тема 3. Bücherverbrennung und Emigration. Die Exilliteratur. Die Schriftsteller und Themen.	15	4	4	6	1	УО, ДС, Д / 5
Тема 4. Die deutsche Kurzgeschichte seit 1933.	11	2	2	6	1	УО/5
Разом за змістовим модулем 1	52	10	14	24	4	20
Змістовий модуль 2. Konstituierung der deutschen Nachkriegsliteratur (1945-1968). Die DDR-Literatur und Wendeliteratur.						
Тема 5. Literatur nach dem 2. Weltkrieg. Trümmer- und Kahlschlagsliteratur.	10,5	2	4	4	0,5	УО, ДС/5
Тема 6. Die Lyrik der unmittelbaren Nachkriegszeit.	8,5	2	2	4	0,5	УО / 5
Тема 7. Tendenzen in der DDR-Literatur	8,5	2	2	4	0,5	УО, Д / 5
Тема 8. Wendeliteratur – Literatur der Wende? Der Mauerfall in ausgewählten Werken der deutschen Literatur	12,5	4	4	4	0,5	УО, ДС, Д / 5
Разом за змістовим модулем 2	40	10	12	16	2	20
Всього годин / Балів (поточний контроль, робота в семестрі)	92	20	26	40	6	40
						Бал
Поточний контроль						40
Підсумковий контроль (МКР/екзамен)						60
Всього балів за роботу в семестрі (поточний контроль та підсумковий контроль)						100

*Форма контролю: УО – усне опитування, ДС – дискусія, Д – доповнення, а також аналіз творів, зазначених у планах семінарських занять.

IV. Політика оцінювання

Оцінювання знань студентів регулюється [Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань студентів](#).

Політика викладача щодо студентів: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, яке впливає на нарахування балів за поточне оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням у деканаті.

Політика щодо академічної доброчесності регулюється [Кодексом академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки](#) і передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Будь-які форми недоброчесності не толеруються.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: За практичні заняття студент може отримати максимальний бал 40. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний чи закордонне стажування).

Студенти, які є членами наукових проблемних груп, авторами статей і тез, доповідачами на наукових конференціях, переможцями та активними учасниками фахових студентських олімпіад, мають право протягом семестру за кожен виконаний вид діяльності одноразово отримати додаткові заохочувальні бали до відповідного ОК, якщо здійснена активність здобувачів відповідає профілю курсу. У цьому випадку студент інформує викладача/ів про свої здобутки. Викладач має право самостійно визначити валідність, заявлених студентом отриманих результатів та приймає рішення щодо зарахування або незарахування таких балів:

- 3 бали – за результативну роботу у студентській проблемній групі (систематичне відвідування, обговорення), публікацію тез (підготовку матеріалів конференції) або виступ/и на конференції/ях без публікації/й, участь у I етапі Всеукраїнської студентської олімпіади;

- 5 балів – за публікацію статті/ей у збірнику студентських наукових праць, перемога у I етапі Всеукраїнської студентської олімпіади;

- 10 балів – за публікацію статті (статей) у збірнику наукових праць, що входить до категорії Б, або призове місце на II етапі Всеукраїнської студентської олімпіади;

- 15 балів – за перше місце на I етапі Всеукраїнської студентської олімпіади.

Здобувачам освіти можуть бути зараховані результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті (професійні (фахові) курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн-освіта, стажування). Процес зарахування регулюється [Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті ВНУ імені Лесі](#)

[Українки](#) і рішенням науково-методичної комісії факультету від 03.02.2022 року, протокол № 7.

При цьому студент у встановлені терміни подає заяву на ім'я проректора та долучає усі необхідні документи до розгляду. Матеріали розглядаються на засіданні Предметної комісії, створеної розпорядженням декана факультету відповідно до схвальної резолюції проректора з навчальної роботи та рекрутації з урахуванням Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті ВНУ імені Лесі Українки.

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового семестрового контролю є у третьому семестрі залік, у четвертому семестрі – екзамен. Сумарна кількість балів, яку студент отримує при засвоєнні змістових модулів за 100-бальною шкалою, визначає його підсумкову оцінку.

Поточне оцінювання, яке має на меті перевірку рівня знань студента, здійснюється викладачем протягом семестру на лекційних і семінарських заняттях у межах змістового модуля. Максимальна оцінка студента за поточне оцінювання складає 40 балів.

Підсумковий контроль, який здійснюється викладачем, має на меті перевірку рівня знань студента.

Підсумковий контроль успішності здобувача освіти (залік) включає у себе поточний контроль (максимально 40 балів) та модульну контрольну роботу (максимально 60 балів). Якщо студент отримує у результаті підсумкового контролю 60 балів та більше, то він має право на зарахування заліку, якщо бал студента нижче 60 балів, то здобувач освіти здає залік.

Підсумковий контроль успішності здобувача освіти (екзамен) включає у себе поточний контроль (максимально 40 балів) та модульну контрольну роботу (максимально 60 балів). Якщо здобувач освіти отримує за підсумковий контроль 75 балів та вище, то має право на зарахування іспиту, якщо ж бал студента нижчий 75, або він хоче підвищити свій бал, то в такому випадку здобувач освіти здає іспит.

Студенти складають залік та іспит згідно з розкладом, затвердженим навчальним відділом університету. На залік та іспит виносяться теми, що опрацьовувалися протягом вивчення курсу.

Якщо здобувач освіти не склав залік/іспит з першого разу, то має можливість перескладати його ще двічі (другий раз – викладачеві, третій раз – комісії).

Питання до заліку у III семестрі

1. Die Dichtung der vorchristlichen Germanen. Das Heldenlied der Völkerwanderungszeit. Die „Edda“.
2. Das „Hildebrandslied“. Inhalt. Ideen.
3. Die Dichtung unter den ersten Einflüssen des Christentums. Die Stabreimgedichte: das „Wessobruner Gebet“, das „Muspilli“, der „Heliand“.
4. Die deutsche Dichtung am Ausgang der Karolingerzeit. Endreimdichtung: „Straßburger Eide“, Otfrieds „Evangelienbuch“, „Ludwigslied“.
Gesellschaftlich-politische und sozial-kulturelle Voraussetzungen der mittelhochdeutschen (mhd.) Periode. Die Periodisierung der mhd. Dichtung.

5. Die religiösen Werke und ihre Dichter. Das „Melker Marienlied“. Das „Annolied“.
6. Die vorhöfische Epik. Die „Kaiserchronik“. Das „Alexanderlied“. Das „Rolandslied“ des Pfaffen Konrad.
7. Das Hochmittelalter (1170-1300). Das Heldenepos und das höfische Epos.
8. Das Heldenepos. Nibelungenlied: Ideengehalt.
9. Das höfische Epos: Einführung. Der Artusroman. Wolfram von Eschenbach
10. „Parzival“, Gottfried von Straßburg. „Tristan und Isolde“.
11. Der Minnesang: Ursprung und Charakter.
12. Die Hauptvertreter des Minnesangs. (Der von Kürenberger, Friedrich von Hausen, Heinrich Morungen, H. von Veldeke).
13. Der Höhepunkt des Minnesangs. Walther von der Vogelweide (1170-1230).
14. Die Entwicklung des Dramas. Das geistliche und weltliche Drama. J. von Tepl. Der Ackermann aus Böhmen.
15. Kultur- und sozialgeschichtliche Grundlagen des Humanismus.
16. Der deutsche Humanismus und seine Vertreter (E. von Rotterdam, J. Reuchlin, K. Celtis, Ph. Melanchthon).
17. M. Luther: Biographie. Seine Bedeutung für die Literatur und die Sprache.
18. Sebastian Brant als Satiriker. Biographische Angaben. „Das Narrenschiff“.
19. Der Meistergesang: Allgemeine Charakteristik. Hans Sachs als Meistersinger. „Das Narrenschneiden“.
20. Volksbücher. Till Eulenspiegel.
21. Erzählende Prosa: Jörg Wickram. „Der Goldfaden“.
22. Philosophische und ästhetische Grundlagen der Aufklärung. Erste Dichter der Aufklärungszeit. Der Beitrag von J. Ch. Gottsched zur Entwicklung der deutschen Literatur.
23. G. E. Lessing: biographische Angaben, Ansichten und das Schaffen. „Minna von Barnhelm“, „Emilia Galotti“ / „Nathan der Weise“.
24. Sturm und Drang: allgemeine Charakteristik der Periode. Schlüsselbegriffe der Epoche. J. W. Goethe „Die Leiden des jungen Werther“.
25. Klassik: allgemeine Charakteristik der Epoche. Schlüsselbegriffe der Epoche.
26. Goethes „Faust“. Inhaltzusammenfassung und Personenkonstellation.
27. Die Ballade „Erlkönig“. Interpretation.
28. Schillers klassische Lyrik. Schillers Ideenballade. „Kabale und Liebe“. „Wilhelm Tell“.
29. „Handsuh“ von Schiller. Interpretation.
30. Die deutsche Romantik (1798-1835): Die Hauptmerkmale. Die Gattungen.
31. Die Perioden der Romantik. Zentren und Vertreter der Romantik.
32. Die Frühromantik: Novalis. („Heinrich von Ofterdingen“, Gedichte). Die Hochromantik: Clemens Maria Brentano und seine Gedichte. Joseph von Eichendorf und seine Gedichte.

Питання до іспиту у IV семестрі

1. Biedermeier: Historischer und kultureller Hintergrund. Tendenzen und Merkmale.
2. Vormärz, das Junge Deutschland: Historischer und geistesgeschichtlicher Hintergrund. Tendenzen und Merkmale. Gattungen. Autoren.
3. A. Stifter. Biographische Angaben. Lebensansichten. "Die Mappe meines

Urgroßvaters".

4. H. Heine. Lebensansichten. Gedichtsammlung "Das Buch der Lieder".

5. Die Literarentwicklung in Deutschland nach 1848. Die deutsche Literatur des kritischen Realismus im 19 Jahrhundert.

6. Zeit- und Gesellschaftsromane: G. Keller „Der grüne Heinrich“, Theodor Fontane „Effi Briest“).

7. Literatur der Weimarer Republik. Erich Kästner und seine Werke.

8. Bedingungen des Schreibens – die literarische Situation (1933-1945).

9. Literatur zur „Stunde Null“:

- zurückkehrende Emigranten;
- innere Emigration;
- junge Generation. Gruppe 47.

10. Analyse und Interpretation der einzelnen Werke der Zeit:

- Anna Seghers: „Das siebte Kreuz“.
- Wolfdietrich Schnurre: „Das Begräbnis“.
- G. Eich: „Inventur“.
- W. Borchert: „Brot“, „Die Küchenuhr“, „Nachts schlafen die Ratten doch“ „Draußen vor der Tür“.

11. Analyse und Interpretation eines lyrischen Textes:

- hermetische Lyrik (H.M. Enzensberger, G. Benn, P. Celan);
- KZ-Lyrik (P. Celan, Sara Kirsch, Rose Ausländer);
- Politische Lyrik (B. Brecht, H.M. Enzensberger);
- Gedichte über Natur und Umwelt;
- Alltagslyrik (nach 70-er Jahren), Themen und Problematik;
- Konkrete Poesie (Eugen Gomringer, Ernst Jandl).

12. Kurzgeschichte. Entstehung und Themen.

13. Formmerkmale der Kurzgeschichten.

14. Interpretation der Kurzgeschichten:

- Kurt Marti „Mit Jugend gestraft“.
- Max Frisch „Tagebuchnotiz“.
- Heinz Knobloch „Am Rande der Liebe“.
- Helga Nowak „Schlittenfahren“.
- Heinrich Böll „Anekdote zur Senkung der Arbeitsmoral“.
- Peter Bichsel „Die Tochter“, „San Salvador“.
- Johannes Bobrowski „Brief aus Amerika“

15. Das epische Theater. Schweizer Modelle des Theaters.

16. Analyse und Interpretation der Werke:

- B. Brecht „Leben des Galilei“, „Der kaukasische Kreidekreis“, „Mutter Courage und ihre Kinder“, „Die Dreigroschenoper“;
- Max Frisch: „Biedermann und die Brandstifter“, „Andorra“;
- Friedrich Dürrenmatt: „Der Besuch der alten Dame“, „Die Physiker“.

- Rolf Hochhuth: „Der Stellvertreter“;
- Peter Weiss: „Die Verfolgung und Ermordung Jean Paul Marats“;
- Peter Weiss: „Die Ermittlung“;
- Peter Handke: „Publikumbeschimpfung“, „Kaspar“.

17. Analyse und Interpretation der Werke:

- Hermann Kant „Die Aula“;
- Christa Wolf „Der geteilte Himmel“, „Nachdenken über Christa T.“;
- Bruno Apitz „Nackt unter Wölfen“;
- Dieter Noll „Abenteuer des Werner Holt“;
- Ulrich Plenzdorf „Neuen Leiden des jungen W.“.

18. Die Definition der Wendeliteratur.

19. Interpretation der Werke:

- Thomas Brussig „Helden wie wir“;
- Jana Hensel „Zonenkinder“;
- Ingo Schulze „Adam und Evelyn“;
- Uwe Tellkamp „Der Turm“.

Теми практичних (семінарських) занять

Теми практичних (семінарських) занять у III семестрі

Seminar 1. Die Frühmittelalterliche Literatur in der Zeit von 750 bis 1050

(2 год)

1. Die Dichtung der vorchristlichen Germanen.
 - 1.1. Die Dichtung vor der Völkerwanderungszeit.
 - 1.2. Das Heldenlied der Völkerwanderungszeit. Die „Edda“.
 - 1.3. Das „Hildebrandslied“. Die „Merseburger Zaubersprüche“.
2. Die Dichtung unter den ersten Einflüssen des Christentums. Die ahd. Stabreimgedichte: das „Wessobruner Gebet“, das „Muspilli“, der „Heliand“.
3. Die deutsche Dichtung am Ausgang der Karolingerzeit. Endreimdichtung: „Straßburger Eide“, Otfrieds „Evangelienbuch“, „Ludwigslied“.
4. Die frühmittelhochdeutsche Zeit (1050-1170). Die religiösen Werke und ihre Dichter. Das „Melker Marienlied“. Das „Anno-lied“. Die vorhöfische Epik. Die „Kaiserchronik“. Das „Alexanderlied“. Das „Rolandslied“ des Pfaffen Konrad.

Seminar 2. Das Hochmittelalter (1170-1300). Das Heldenepos und das höfische

Epos

(4 год)

1. Allgemeine Charakteristik. Die Dichtungsgattungen.
2. Das Heldenepos. Nibelungenlied: Ideengehalt.
 - 2.1. Allgemeine Charakteristik.
 - 2.2. Das „Nibelungenlied“: Sagenkreise. Entstehungsgeschichte. Inhalt.
3. Das höfische Epos: Einführung. Der Artusroman.
 - 3.1. Hartmann von Aue. „Erec“, „Iwein“, „Der arme Heinrich“.

3.2. Wolfram von Eschenbach. „Parzival“, Gottfried von Straßburg. „Tristan und Isolde“.

Seminar 3. Das Hochmittelalter (1170-1300). Der Minnesang. Das Spätmittelalter (1300-1500)

(2 год)

1. Der Minnesang: Ursprung und Charakter.
2. Die Hauptvertreter des Minnesangs. (Der von Kürenberger, Friedrich von Hausen, Heinrich Morungen, H. von Veldeke).
3. Der Höhepunkt des Minnesangs. Walther von der Vogelweide (1170-1230).
4. Politische und kulturelle Rahmenbedingungen der Epoche des Spätmittelalters. Verbürgerlichung der Literatur. Das Volkslied und Volksbücher. Didaktische Lyrik. „Till Eulenspiegel“.
5. Die Entwicklung des Dramas. Das geistliche und weltliche Drama. J. von Tepl. Der Ackermann aus Böhmen.

Seminar 4. Literatur im Zeichen der Renaissance, des Humanismus und der Reformation

(2 год)

1. Kultur- und sozialgeschichtliche Grundlagen des Humanismus und der Renaissance.
2. Die wichtigsten Folgen des Humanismus und der Renaissance.
3. Der deutsche Humanismus und seine Vertreter (E. von Rotterdam, J. Reuchlin, K. Celtis, Ph. Melanchthon).
4. M. Luther: Biographie. Seine Bedeutung für die Literatur und die Sprache.
 1. Satire. Sebastian Brant als Satiriker. Biographische Angaben. „Das Narrenschiff“.
5. Erzählende Prosa: Jörg Wickram. „Der Goldfaden“.

Seminar 5. Grundlagen und Grundzüge der deutschen Literatur der Barockzeit. Lyrische Dichtung (1600-1720)

(4 год)

1. Zur Situation der deutschen Literatur um 1600. Die Dichtung der Barockzeit: Herkunft und Stil.
2. Martin Opitz und seine Werke.
3. Das Drama des Barock: die Hauptmerkmale; Andreas Gryphius. Der Roman des Barock: die Formen und ihre Vertreter.
4. Hans Jacob Christoffel von Grimmelshausen. „Der abenteuerliche Simplicissimus“.

Seminar 6. Aufklärung

(2 год)

1. Philosophische und ästhetische Grundlagen der Aufklärung. Erste Dichter der Aufklärungszeit. Der Beitrag von J. Ch. Gottsched zur Entwicklung der deutschen Literatur.
2. Ch. F. Gellert als Fabeldichter. Der Ideengehalt des Gedichts „Die Himmel

rühmen des Ewigen Ehre“.

3. Die „Anakreontiker“ (W. L. Gleim, F. Hagedorn).
4. G. E. Lessing: biographische Angaben, Ansichten und das Schaffen. „Minna von Barnhelm“, „Emilia Galotti“ / „Nathan der Weise“.

Seminar 7. Sturm und Drang. J. W.

Goethe

(2 год)

1. Sturm und Drang: allgemeine Charakteristik der Periode. Schlüsselbegriffe der Epoche.
2. Klassik: allgemeine Charakteristik der Epoche. Schlüsselbegriffe der Epoche.
3. J. W. Goethe. Leben und Schaffen.
4. „Die Leiden des jungen Werther“. Interpretation.
5. J. W. Goethe. Lyrik des Sturm und Drang („Willkommen und Abschied“, „Mailied“, „Prometheus“, „Neue Liebe, neues Leben“, „Heidenröslein“, u.a.).
6. Goethes klassische Lyrik. Goethes lyrisches Spätwerk: „West-östlicher Divan“.
7. Goethes Balladen. Iphigenie auf Tauris.

Seminar 8. Klassik. F. Schiller

(2 год)

1. Schiller. Leben und Schaffen.
2. Schillers klassische Lyrik. Schillers Ideenballade. „Kabale und Liebe“.
3. Schiller und sein „Wilhelm Tell“.
4. Schillers „Handsuh“. Interpretation.

Seminar 9. Romantik

(2 год)

1. Die deutsche Romantik (1798-1835): Die Hauptmerkmale. Die Gattungen. Die Perioden der Romantik. Zentren und Vertreter der Romantik. Die Werke.
2. Die Frühromantik: Novalis. („Heinrich von Ofterdingen“, Gedichte).
3. Die Hochromantik: Clemens Maria Brentano und seine Gedichte.
4. Joseph von Eichendorf und seine Gedichte.
5. H. von Kleist „Der zerbrochene Krug“.

Теми практичних (семінарських) занять у IV семестрі

Seminar 1. Biedermeier. Vormärz. Das Junge Deutschland

(2 год)

1. Biedermeier: Historischer und kultureller Hintergrund. Tendenzen und Merkmale.
2. Vormärz, das Junge Deutschland: Historischer und geistesgeschichtlicher Hintergrund. Tendenzen und Merkmale. Gattungen. Autoren.
3. F. Grillparzer: Biographische Angaben. Lebensansichten. "Das Goldene Vlies".
4. A. Stifter. Biographische Angaben. Lebensansichten. "Die Mappe meines Urgroßvaters".
5. H. Heine. Lebensansichten. Gedichtsammlung "Das Buch der Lieder" (5 Gedichte wählen und inhaltlich analysieren).

Seminar 2. Poetischer Realismus (1848-1890) und Naturalismus (1880-1890) **(2 год)**

1. Die Literaturentwicklung in Deutschland nach 1848. Die deutsche Literatur des kritischen Realismus im 19 Jahrhundert.
2. Analyse und Interpretation einzelner Werke der Epoche:
 - 1.1. Zeit- und Gesellschaftsromane: G. Keller „Der grüne Heinrich“, Theodor Fontane „Effi Briest“;
 - 1.2. Humoristische Bildergeschichten: Wilhelm Busch „Max und Moritz“;
 - 1.3. Novellen G.Keller „Romeo und Julia auf dem Dorfe“ Th. Storm Immensee“;
3. Lyrik: Th. Storm „Die Stadt“, „Oktoberlied“, Arno Holz „Das Buch der Zeit. Lieder eines Modernen“.
4. Gerhart Hauptmann. Das soziale Drama „Die Weber“ als Widerspiegelung des Konflikts zwischen Arbeit und Kapital.
5. Die Dekadenz. Vertreter. Werke. Hauptmotive.

Seminar 3. Literatur der Jahrhundertwende (Impressionismus, Wiener Moderne, Symbolismus) (1890-1914) **(2 год)**

1. Literatur der Jahrhundertwende (Impressionismus, Wiener Moderne, Symbolismus).
2. Analyse und Interpretation der einzelnen Werke der Epoche:
3. Romane: Heinrich Mann „Der Untertan“, Thomas Mann „Buddenbrooks“ Hermann Hesse „Der Wehrwolf“;
4. Kurzprosa: Heinrich Mann „Das Wunderbare“, Thomas Mann „Tonio Kröger“, „Tod in Venedig“;
5. Lyrik: Arno Holz, Hugo von Hoffmannsthal, Stefan Georg, Rainer Maria Rilke, Christian Morgenstern.

Seminar 4. Die deutsche Literatur nach dem ersten Weltkrieg. Expressionismus (1910-1925) **(2 год)**

1. Die deutsche Literatur nach dem ersten Weltkrieg.
2. Besonderheiten des deutschen Expressionismus.
3. Analyse und Interpretation der einzelnen Werke der Epoche:
 - Romane: Franz Kafka „Der Prozes“, Alfred Döblin „Die drei Sprünge des Wang-hin“;
 - Kurzprosa: Alfred Döblin „Die Ermordung einer Butterblume“, Franz Kafka „Die Verwandlung“;
 - Lyrik: Georg Trakl, Georg Heym, Gottfried Benn, Franz Werfel.

Seminar 5. Literatur der Weimarer Republik (1918-1938) **(2 год)**

1. Literatur der Weimarer Republik. „Neue Sachlichkeit“. Literatur im Exil.
2. Historischer Roman Joseph Roth „Radetzkymarsch“, L. Feuchtwanger „Jud Süß“;
3. Zeitroman: Alfred Döblin „Berlin. Alexanderplatz“, Erich Kästner „Fabian“, Hans Fallada „Kleiner Mann – was nun?“ Hermann Hesse „Der Steppenwolf“;

4. Kriegsdarstellung im Roman: Erich Maria Remarque „Im Westen nichts Neues“, „Drei Kameraden“;
5. Lyrik: Stefan Georg, Rainer Maria Rilke, Erich Kästner, Bertold Brecht, Kurt Tucholsky, Konrad Weiß, Peter Huchel.

Seminar 6. Bücherverbrennung und Emigration. Die Exilliteratur. Die Schriftsteller und Themen. (2)

1. Bücherverbrennung und Emigration.
2. Die Exilliteratur. Die Schriftsteller und Themen:
3. Historische Romane. Heinrich Mann: „Die Jugend des Königs Henri Quatre“, „Die Vollendung des Königs Henri Quatre“. Thomas Mann: „Lotte in Weimar“, „Doktor Faustus“;
4. Das Exil als Thema. Klaus Mann „Der Vulkan“. Lion Feuchtwanger „Der Wartesaal“ („Erfolg“, „Die Geschwister Oppenheim“, „Exil“). Anna Seghers: „Transit“.
5. Nationalsozialismus als Thema. Anna Seghers: „Das siebte Kreuz“.
6. Utopische Romane. Hermann Hesse „Das Glasperlenspiel“. Franz Werfel „Sternder Ungeborenen“. Stefan Zweig „Die Welt von gestern“

Seminar 7. Politische Situation im Lande. Bedingungen des Schreibens (2 год).

1. Politische Situation im Lande. Bedingungen des Schreibens.
2. Periodisierung der deutschen Nachkriegsliteratur.
3. Gruppe 47. Trümmerliteratur. Literatur des Kahlschlags:
 - Wolfdietrich Schnurre: „Das Begräbnis“.
 - G. Eich: „Inventur“.
 - W. Borchert: „Brot“, „Die Küchenuhr“, „Nachts schlafen die Ratten doch“, „Draußen vor der Tür“.

Seminar 8. Die deutsche Kurzgeschichte seit 1933 (2 год).

1. Entstehung und Themen.
2. Formmerkmale.
3. Interpretation der Kurzgeschichte. B. Brecht „Geschichten vom Herrn Keuner“, „Der hilflose Knabe“; Kurt Tucholsky „Der Mensch“; Kurt Marti „Mit Jugend gestraft“; Max Frisch „Tagebuchnotiz“; Heinz Knobloch „Am Rande der Liebe“; Helga Nowak „Schlittensfahren“; Heinrich Böll „Anekdote zur Senkung der Arbeitsmoral“; Peter Bichsel „Die Tochter“; „San Salvador“; Johannes Bobrowski „Brief aus Amerika“

Seminar 9. Die Lyrik der unmittelbaren Nachkriegszeit (2 год).

1. Die vorbildhafte Lyrik (hermetische Lyrik). Paul Celan „Todesfuge“, „Die Posaunenstelle“. Ingeborg Bachmann „Gewitter der Rosen“. Gottfried Benn „Verlorenes Ich“, „Gedicht“.
2. Die KZ-Lyrik. Anne – Marie Fabian „Auschwitz – Alphabet“. Erich Fried „Der

Überlebende“. Nelli Sach „Chor der Geretteten“.

3. Politische Lyrik. Roman Ritter „als ob man den tag vor dem abend loben könnte“, Jürgen Theobaldy „In Heidelberg 1973“, „Die Sätze“, „Ohne Blumen“, Hans Magnus Enzensberger „Aufbruch in die siebziger Jahre“, Helga Nowak „Passionsblume“.

Seminar 10. Tendenzen in der DDR-Literatur. Wendeliteratur (2 год).

1. Doktrin des sozialistischen Realismus. Der „Bitterfelder Weg“. Betriebsroman und Aufbaumonument. Hermann Kant „Die Aula“.
2. Die Frau als Werktätige. Christa Wolf „Der geteilte Himmel“, „Nachdenken über Christa T.“
3. Veränderung des Dorfes. Erwin Strittmatter „Ole Bienkopp“. Umsetzung in der Literatur nach dem 17. Juni 1953. Abschied vom Betriebs- und Dorfroman. W. Biermann. Günter Kunert. Johannes Bobrowski „Levins Mühle“. Christa Wolf „Nachdenken über Christa T.“
4. Der erinnerte Krieg. Bruno Apitz „Nackt unter Wölfen“. Dieter Noll „Abenteuer des Werner Holt“. Franz Fühmann „Das Judenauto“.
5. Die Definition der Wendeliteratur.

Themen und Tendenzen in der Wendeliteratur. Interpretation der Werke:

- Thomas Brussig „Helden wie wir“;
- Jana Hensel „Zonenkinder“;
- Ingo Schulze „Adam und Evelyn“;
- Uwe Tellkamp „Der Turm“.

VI. Шкала оцінювання (національна та ECTS) Шкала оцінювання

Таблиця 6

Поточний контроль (маx = 40 балів)*		Підсумковий контроль (маx = 60 бал.)	Загальна к-сть балів
ЗМ 1	ЗМ 2	МКР / Екзамен або залік	
20	20	60	100

*Для обчислення балу за поточне оцінювання в кінці семестру середній бал за всі змістові модулі і множиться на коефіцієнт 8, що в результаті становить максимум 40 балів.

100-бальна система оцінювання за шкалою ECTS наведена у таблиці 6.

Таблиця 7

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики
90 – 100	A	Відмінно
82 – 89	B	Дуже добре
75 - 81	C	Добре
67 -74	D	Задовільно
60 - 66	E	Достатньо
1 – 59	Fx	Незадовільно

VII. Рекомендована література

Основна література:

1. Мізін К. Історія німецької літератури: від початку до сьогодення. Вінниця: Нова Книга, 2006. 336 с.
2. Фіськова С. Історія німецької літератури. Періоди, напрямки розвитку, ідеї та постаті: Навчально-методичний посібник. Львів: ПАІС, 2003. 340 с.
3. Baumann B., Oberle B. Deutsche Literatur in Epochen. Ismaning: Max Hueber Verlag, 2000. 368 S.
4. Becker F. Deutsch. Literaturgeschichte / Epochen. Stuttgart: Klett, 2003. 120 S.
5. Deutsche Literaturgeschichte. Von den Anfängen bis zur Gegenwart / hrsg. von Wolfgang Beutin, Matthias Beilein, Klaus Ehlert u. a., 8., akt. und erw. Aufl., Stuttgart 2013. 789 S.
6. Martini F. Deutsche Literaturgeschichte von den Anfängen bis zur Gegenwart. Alfred Kröner Verlag, 1961. 680 S.
7. Nowak H., Iwanjuk N., Kusnezowa A. Deutsche Gegenwartsliteratur. Luzk: Wesh, 2010. 196 S.

Додаткова література:

1. Лозицька М. П., Семенюк Т. П. Специфіка літератури та культури пам'яті в романі Уве Тімма «На прикладі мого брата». Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія»: науковий журнал. Острог : Вид-во НаУОА, 2021. Вип. 12(80). С. 102–106.
2. Моклиця М. Модернізм у творчості письменників ХХ століття. Частина 2. Луцьк, 1999. 154 с.
3. Нариси з історії німецької літератури: від початків до сьогодення: Навчальний посібник для студентів германістів (нім.) / Автори-упорядники Бардакова Ю.В., Мізін К.І. Полтава, 2004. 130 с.
4. Antologie zur deutschsprachigen Literatur (1945-1996) / Л. Х. Піхтер. М., 1999. 770 S.
5. Parry Ch. Menschen, Werke, Epochen. Ismaning: Hueber, 1997. 224S.
6. Rothmann K. Kleine Geschichte der deutschen Literatur. Stuttgart : Reclam, Philipp, jun. GmbH, Verlag; 18., erw. Aufl. Edition, 2003. 452 S.
15. Wucherpfennig W. Geschichte der deutschen Literatur. Von den Anfängen bis zur Gegenwart. Stuttgart: Klett, 1997. 352 S.